

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu

JAKOŚĆ POWIETRZA NA DOLNYM ŚLĄSKU

na podstawie
Państwowego Monitoringu Środowiska

- Stan powietrza w Europie / Polsce – problemy
- Jakość powietrza na Dolnym Śląsku na podstawie [Państwowego Monitoringu Środowiska \(PMŚ\)](#)
- Obszary przekroczeń
- Przyczyny przekroczeń
- Trendy zmian jakości powietrza w województwie dolnośląskim
- Baza emisji WIOŚ
- Kompetencje i realizacja zadań WIOŚ w zakresie ochrony powietrza – POP
- Informowanie o jakości powietrza

Stan jakości powietrza w Europie i w Polsce – problemy

Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem to istotny problem ze względu na zdrowie publiczne, gospodarkę i środowisko.

Zanieczyszczone powietrze pogarsza stan zdrowia, niekorzystnie wpływa na ekosystemy i powoduje niszczenie materiałów.

W **Europie** skutecznie ograniczono emisję i poziom narażenia na działania:

- dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu i ołowiu.

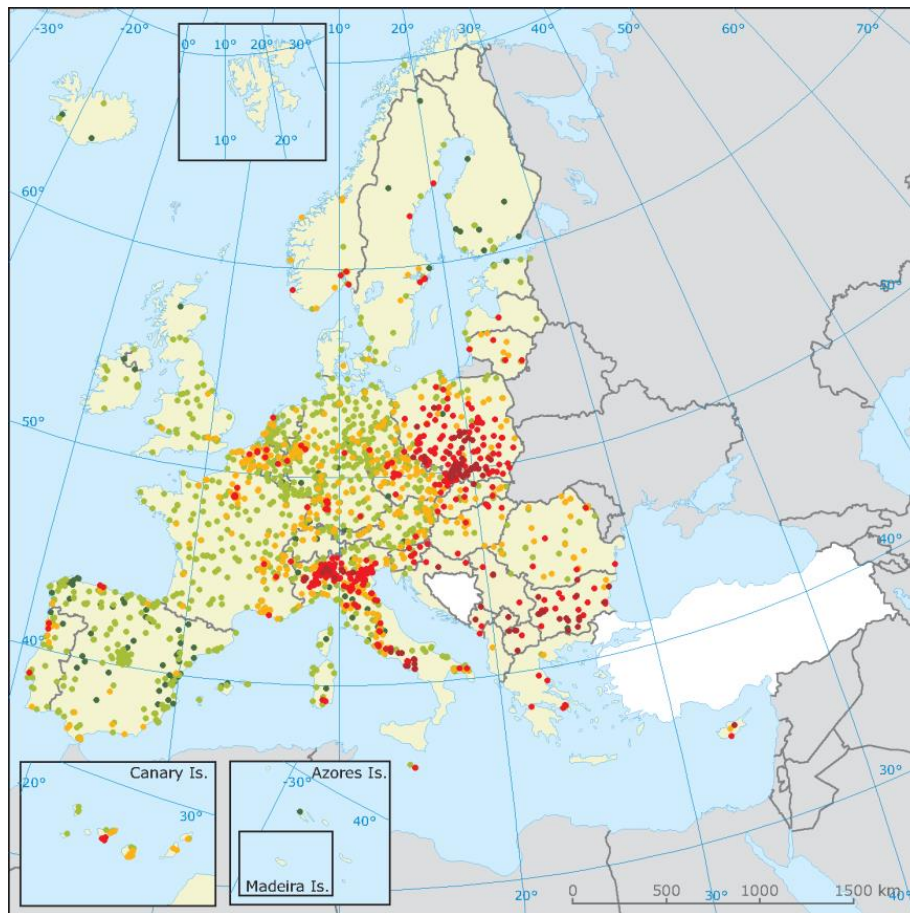
Nadal poważne zagrożenie stanowią:

- cząstki pyłu zawieszonego, ozon, dwutlenek azotu i niektóre związki organiczne.

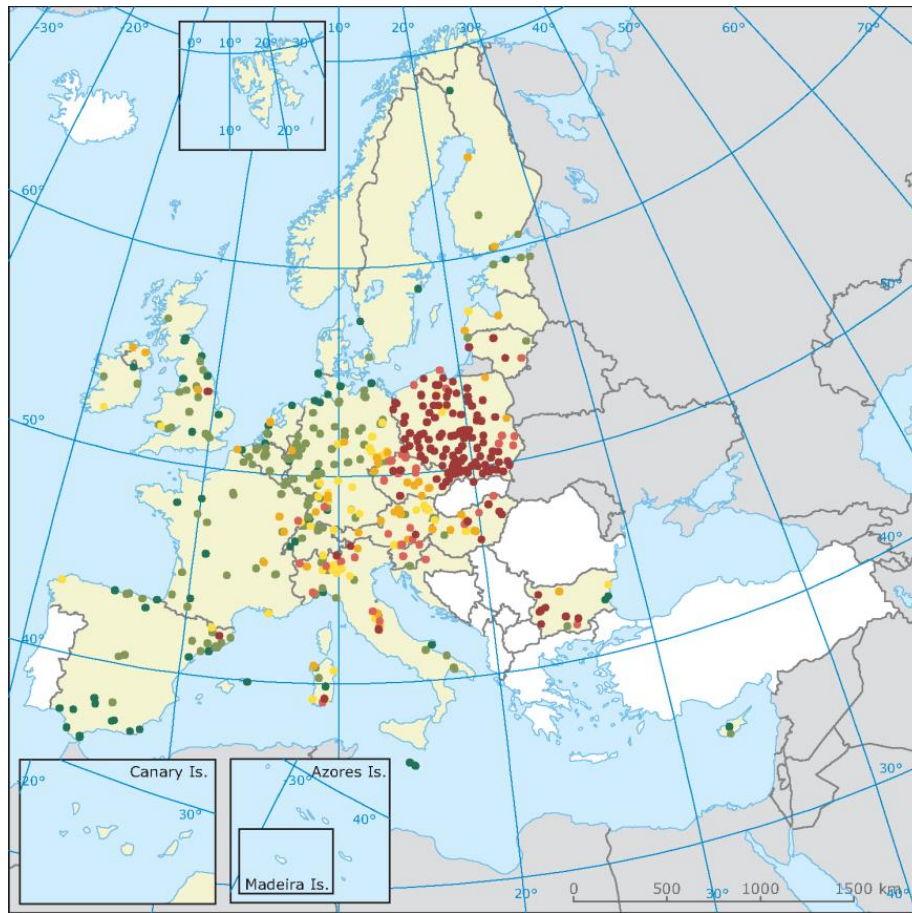
Największym problemem w **Polsce** są ponadnormatywne stężenia **pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu oraz zbyt wysokie stężenia ozonu troposferycznego.**

Jakość powietrza w Polsce na tle Europy

Dobowe stężenia pyłu PM10 w 2013 r. (percentyl 90,4)

Roczne stężenia B(a)P w 2013 r.

Źródło: EEA Report 2014-Air quality in Europe

Normy jakości powietrza dla kryterium ochrony zdrowia ludzi

Poziom alarmowy

1-godzinny: SO₂, NO₂, O₃, 24-godzinny: PM₁₀

Plan Działań
Krótkoterminowych:
**INFORMOWANIE
SPOŁECZEŃSTWA**

Poziom informowania

o ryzyku wystąpienia przekroczenia
poziomu alarmowego

1-godzinny: O₃, 24-godzinny: PM₁₀

Poziom dopuszczalny

standard jakości powietrza

1-godzinny: SO₂, NO₂,
8-godzinny: CO
24-godzinny: PM₁₀, SO₂
średnioroczny: NO₂, benzen, PM₁₀, PM_{2.5}, Pb

Uwzględnione
w ocenie rocznej

Program Ochrony
Powietrza:
**DZIAŁANIA
NAPRAWCZE**

Poziom docelowy

ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą
ekonomicznie i technologicznie uzasadnionych działań

8-godzinny: O₃
średnioroczny: Cd, Ni, As, B(a)P

Poziom celów długoterminowych

8-godzinny: O₃

Program Ochrony
Środowiska:
**CEL DO
OSIĄGNIĘCIA**

Stacje monitoringu jakości powietrza

Szczawno Zdrój

Legnica

*Wrocław, Wyb.
Korzeniowskiego*

Jelenia Góra – Ogińskiego

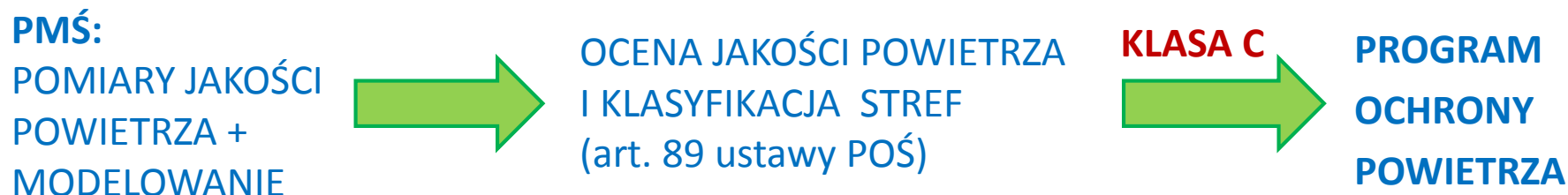

Jelenia Góra – Sokoliki

Polanica-Zdrój

Podstawy oceny jakości powietrza

Podstawy oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim:

- **pomiary:** ciągłe pomiary automatyczne, pomiary manualne prowadzone codziennie (łącznie 28 stacji pomiarowych), w tym 2 stacje przewoźne (zmiana lokalizacji co roku)
- **modelowanie** rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w atmosferze na podstawie danych o emisjach z zakładów przemysłowych, transporcie samochodowym, „niskiej” emisji, rolnictwie, napływie zanieczyszczeń spoza województwa, danych geograficznych oraz danych meteorologicznych

Do oceny są brane wyłącznie serie i dane pomiarowe spełniające wymagania dotyczące jakości pomiarów.

Roczna ocena jakości powietrza za 2015 rok (ochrona zdrowia ludzi)

- 😊 niskie **stężenia dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, ołowiu, kadmu i niklu** – wszystkie strefy w klasie A
- ☹️ wysoki ponadnormatywny poziom zanieczyszczenia powietrza:
  - ☹️ **pyłem zawieszonym PM10** – wszystkie strefy w klasie C
  - ☹️ **pyłem zawieszonym PM2.5** – klasa C w aglomeracji wrocławskiej, mieście Legnica i strefie dolnośląskiej
  - ☹️ **benzo(a)pirenem** – wszystkie strefy w klasie C
  - ☹️ **arsenem** – klasa C w mieście Legnica i w strefie dolnośląskiej
  - ☹️ **dwutlenkiem azotu** – klasa C w aglomeracji wrocławskiej
- ☹️ przekroczenia poziomów normatywnych **ozonu** w okresie letnim (klasa C w strefie dolnośląskiej)

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
		SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	PM2.5	Pb	As	Cd	Ni	BaP
agl. wrocławska	PL0201	A	C	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C
miasto Legnica	PL0202	A	A	A	A	A	C	C	A	C	A	A	C
miasto Wałbrzych	PL0203	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C
strefa dolnośląska	PL0204	A	A	A	A	C	C	C	A	C	A	A	C

Obszary przekroczeń stężeń rocznych – pył PM10

Aglomeracja wrocławska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 10% powierzchni miasta, 33% mieszkańców

Strefa dolnośląska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 10,3 km², 1% mieszkańców
- Nowa Ruda, Kłodzko, Bogatynia, Grochowa

Ocena 2015

© OpenStreetMap (and) contributors, CC-BY-SA

Obszary przekroczeń stężeń dobowych/ liczba dni – pył PM10

Aglomeracja wrocławska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 84% powierzchni miasta, 99% mieszkańców

Miasto Legnica:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 37% powierzchni miasta, 91% mieszkańców

Miasto Wałbrzych:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 6% powierzchni miasta, 27% mieszkańców

Strefa dolnośląska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 0,9% powierzchni, 17% mieszkańców strefy
- **Obszary w 35 gminach**
- **Uzdrowiska:** Cieplice-Zdrój, Szczawno-Zdrój, Polanica-Zdrój

Ocena 2015

Obszary przekroczeń stężeń rocznych – pył PM2.5 (I faza: $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$)

Aglomeracja wrocławska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń:
5% powierzchni miasta,
14% mieszkańców

Miasto Legnica:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń:
2% powierzchni miasta,
29% mieszkańców

Strefa dolnośląska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: $16,5 \text{ km}^2$,
1% mieszkańców
- Jelenia Góra, Kłodzko,
Bogatynia

Ocena 2015

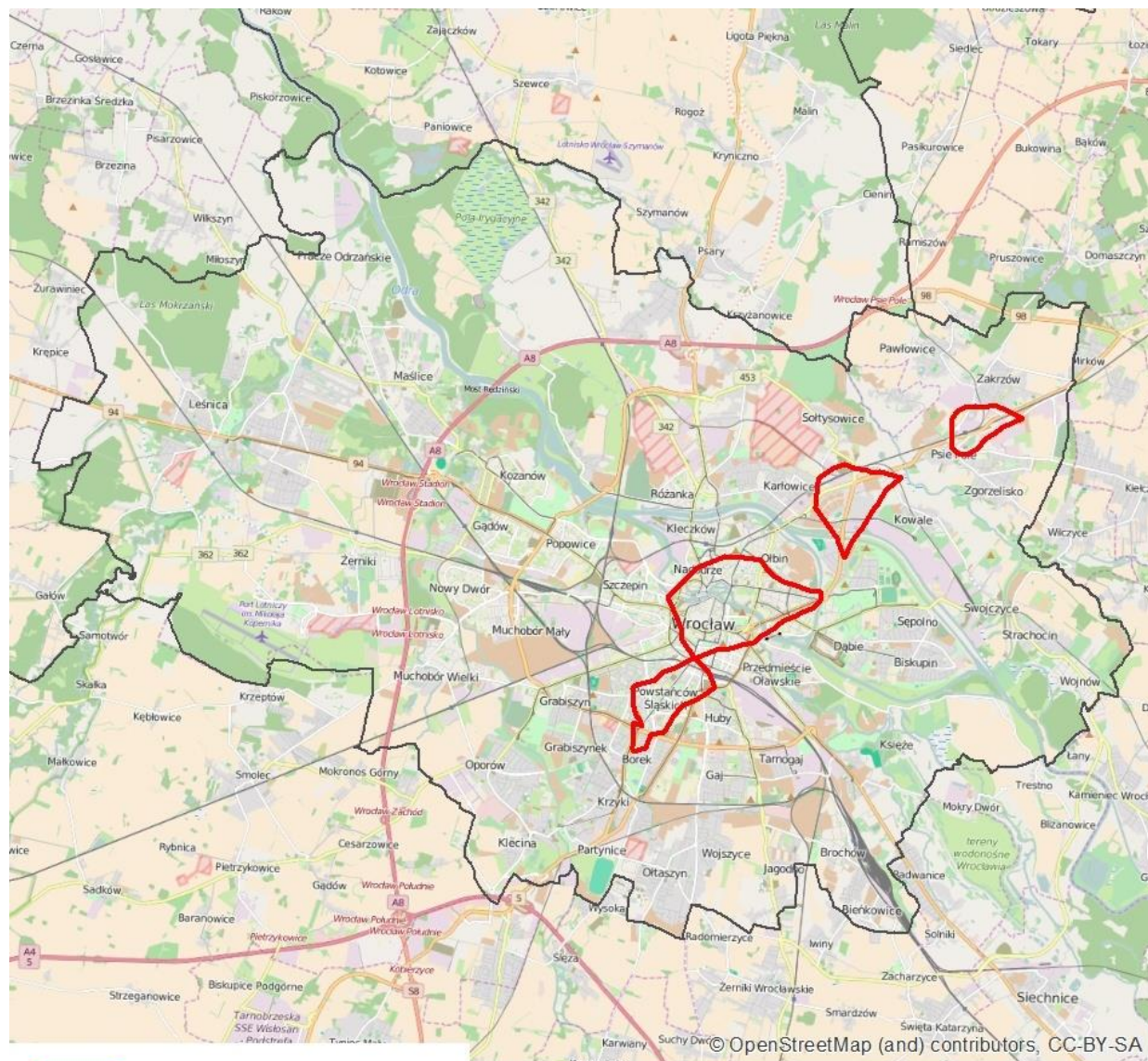

© OpenStreetMap (and) contributors, CC-BY-SA

Obszary przekroczeń stężeń rocznych dwutlenku azotu

Aglomeracja wrocławska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń:
3,5% powierzchni miasta,
26% mieszkańców

Ocena 2015

 Obszary przekroczeń NO₂-rok (2015)

Obszary przekroczeń stężeń rocznych benzo(a)pirenu

Ocena 2015

Aglomeracja wrocławska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 95% powierzchni miasta, 99% mieszkańców

Miasto Legnica:

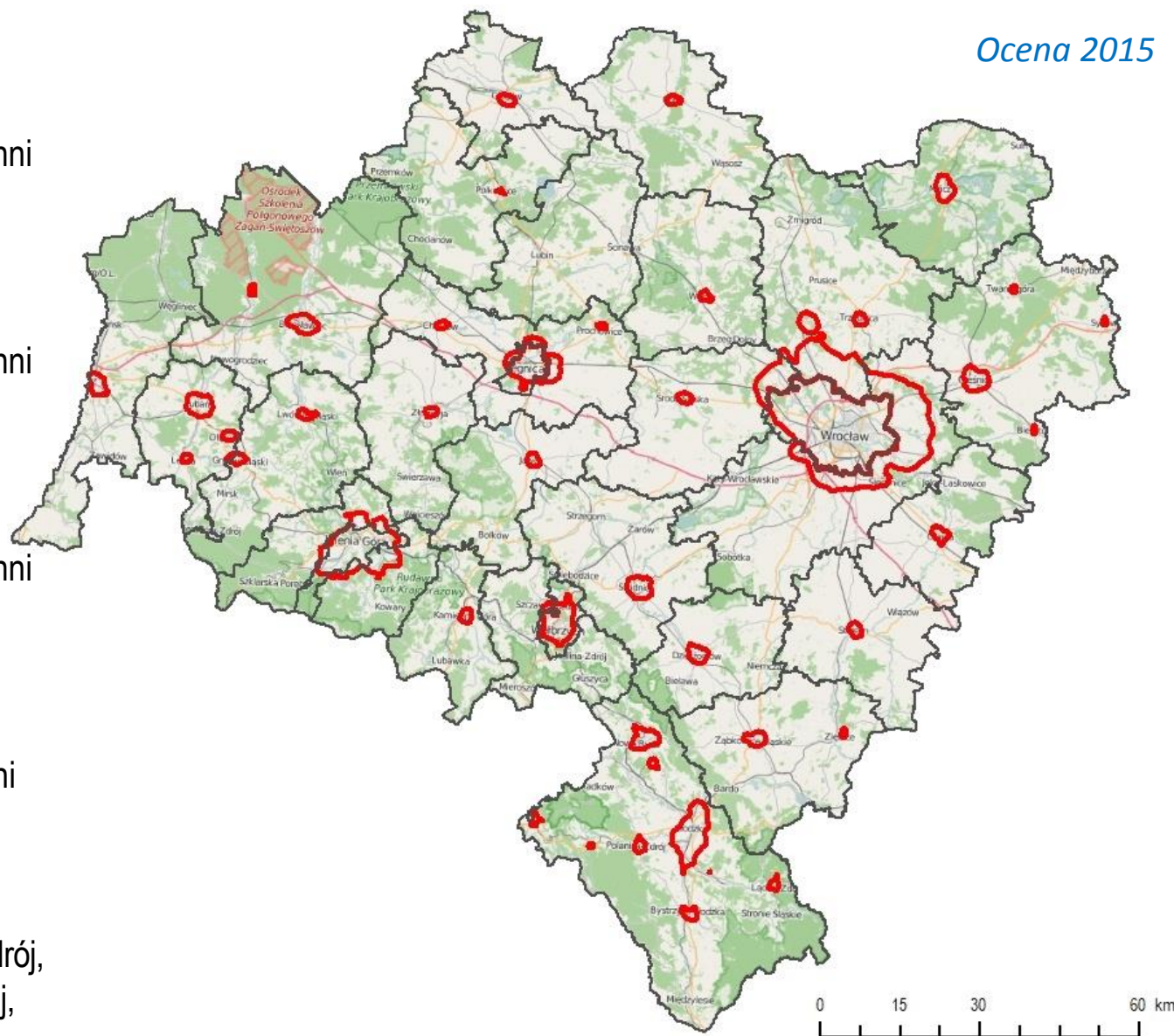
- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 68% powierzchni miasta, 100% mieszkańców

Miasto Wałbrzych:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 43% powierzchni miasta, 63% mieszkańców

Strefa dolnośląska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 4% powierzchni miasta, 37% mieszkańców
- **Obszary w 70 gminach**
- **Uzdrowiska:** Cieplice-Zdrój, Szczawno-Zdrój, Polanica-Zdrój, Duszniki-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Łądek-Zdrój

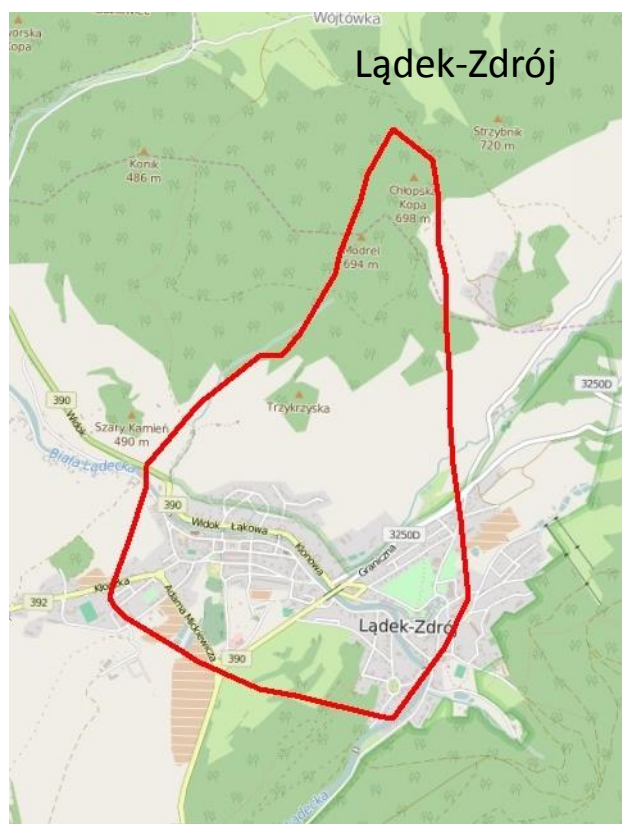
© OpenStreetMap (and) contributors, CC-BY-SA

Obszary przekroczeń stężeń rocznych benzo(a)pirenu

Ocena 2015

Modelowanie jakości powietrza wykazuje także przekroczenia na obszarach, na których nie ma stacji pomiarowych.

Obszary przekroczeń stężeń rocznych benzo(a)pirenu w uzdrowskach kłodzkich:

Obszary przekroczeń stężeń rocznych arsenu

Miasto Legnica:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 34% powierzchni miasta, ok. 34% mieszkańców

Strefa dolnośląska:

- Powierzchnia obszarów przekroczeń: 29,1 km²
- Szacowana liczba ludności: 57 261 osób
- Miasto Głogów i okolice (gmina wiejska Głogów, Kotła, Żukowice)

Ocena 2015

© OpenStreetMap (and) contributors, CC-BY-SA

Przyczyny przekroczeń raportowane do KE w ocenie rocznej

Przekroczenia dopuszczalnego poziomu **pyłu PM10 i PM2,5**:

- **na obszarach miejskich:** oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków, oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta
- **w miejscowościach położonych w kotlinach górskich: Nowa Ruda, Kłodzko, Jelenia Góra oraz w uzdrowiskach: Szczawno Zdrój, Cieplice Zdrój, Polanica Zdrój:** jak wyżej + szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń
- **w rejonach kopalni odkrywkowych – Bogatynia, Grochowa:** oddziaływanie emisji z kopalni, kamieniołomów zlokalizowanych w pobliżu stacji pomiarowej, emisja zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni pyłących, np. pól, nieutwardzonych dróg, placów, boisk, itp.

Przekroczenia dopuszczalnego poziomu **dwutlenku azotu** we Wrocławiu:

- oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta z intensywnym ruchem

Przekroczenia docelowego poziomu **B(a)P** na większości obszarów miejskich, w tym w uzdrowiskach:

- oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków

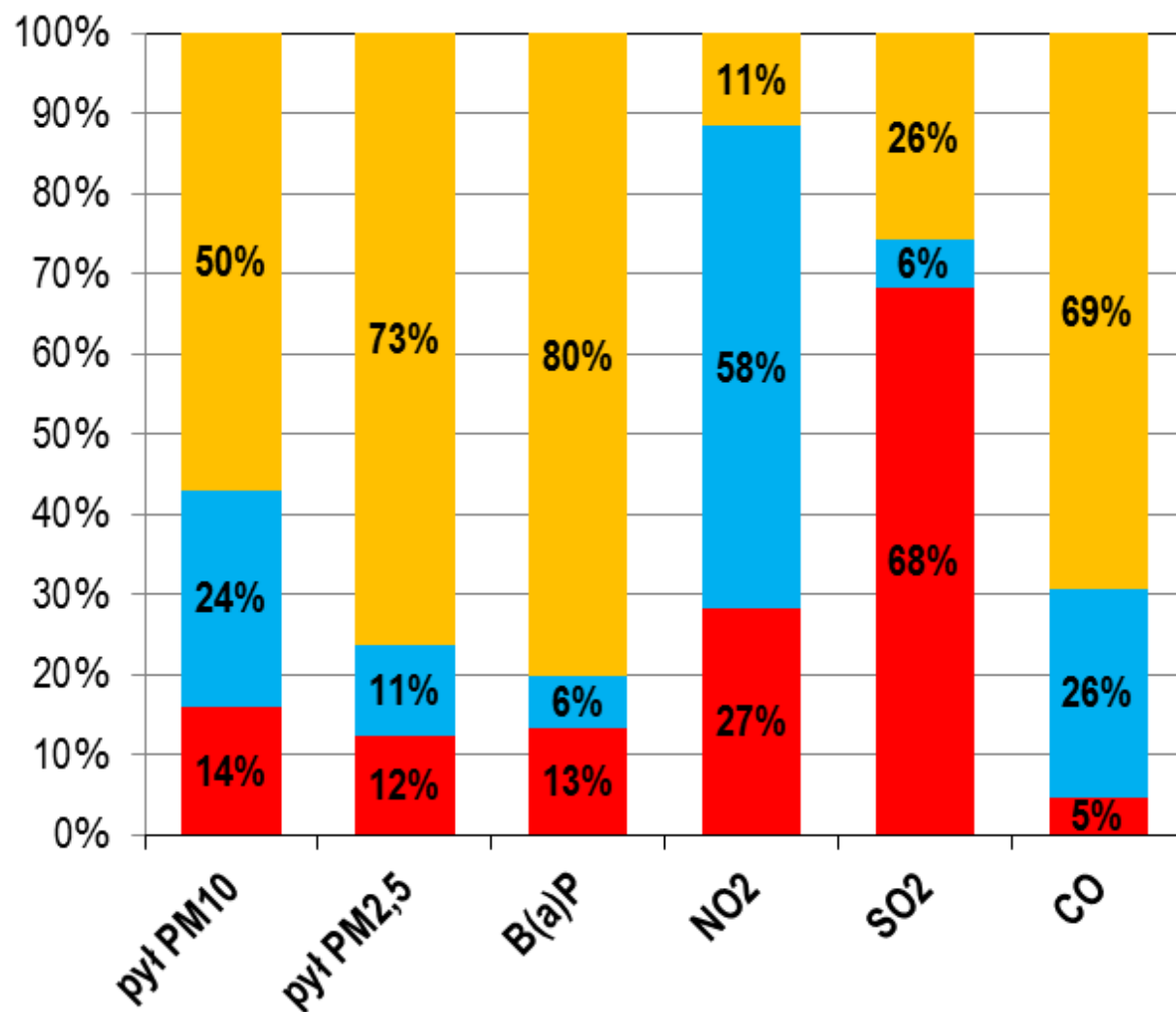
Przekroczenia docelowego poziomu **arsenu** w Legnicy i Głogowie:

- oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu (zakłady KGHM), awaryjna emisja z zakładu przemysłowego

Przekroczenia docelowego poziomu **ozonu** w 14 gminach województwa:

- oddziaływania naturalnych źródeł emisji lub zjawisk nie związanych z działalnością człowieka

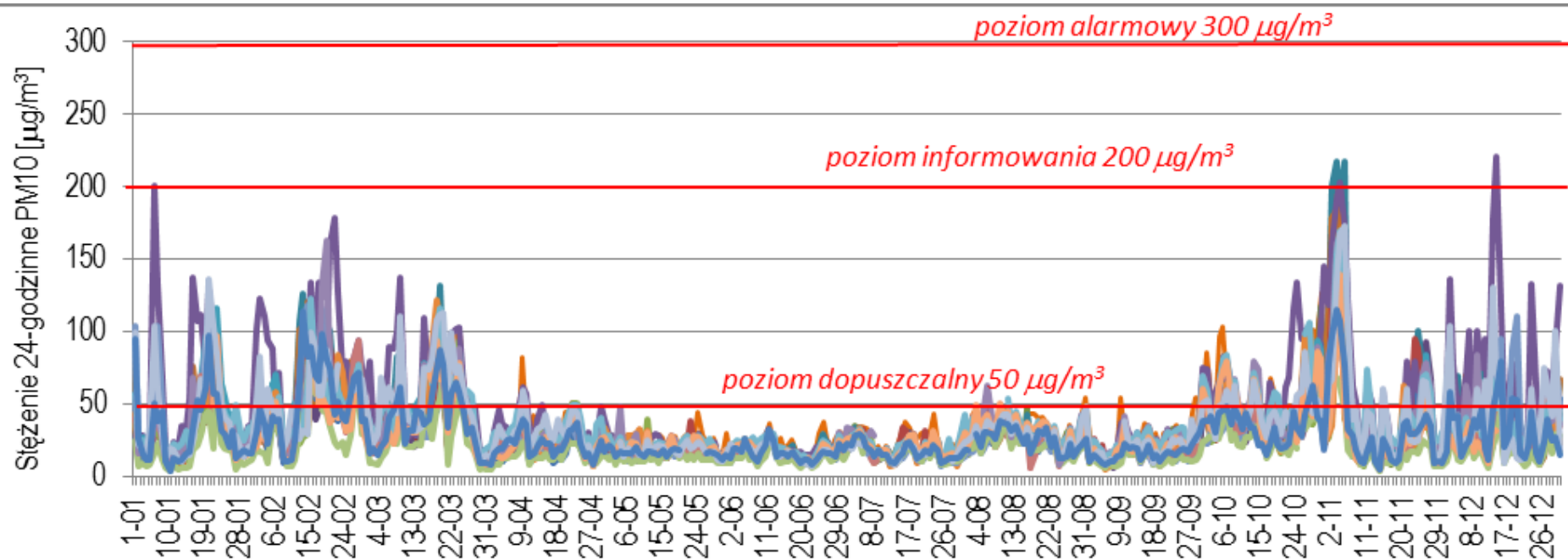
Emisja zanieczyszczeń na Dolnym Śląsku - baza emisji WIOŚ - ocena 2015

Udziały emisji zanieczyszczeń do powietrza - województwo dolnośląskie

- emisja powierzchniowa: sektor bytowo-komunalny
- liniowa: transport drogowy
- punktowa: zakłady przemysłowe

Pył zawieszony PM10/zmiany stężeń w 2015 roku

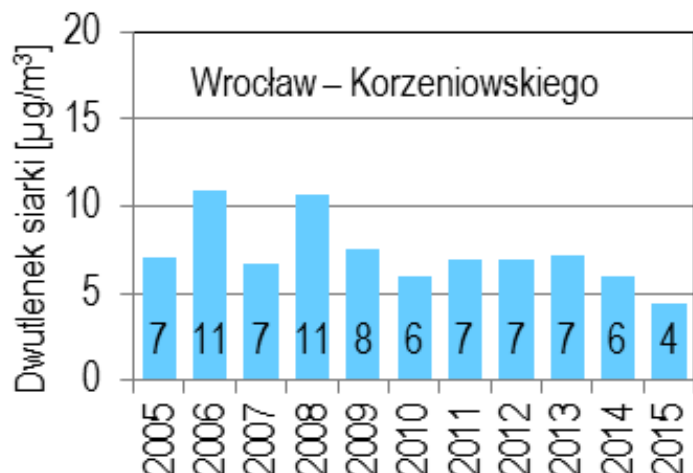

Stwierdzono:

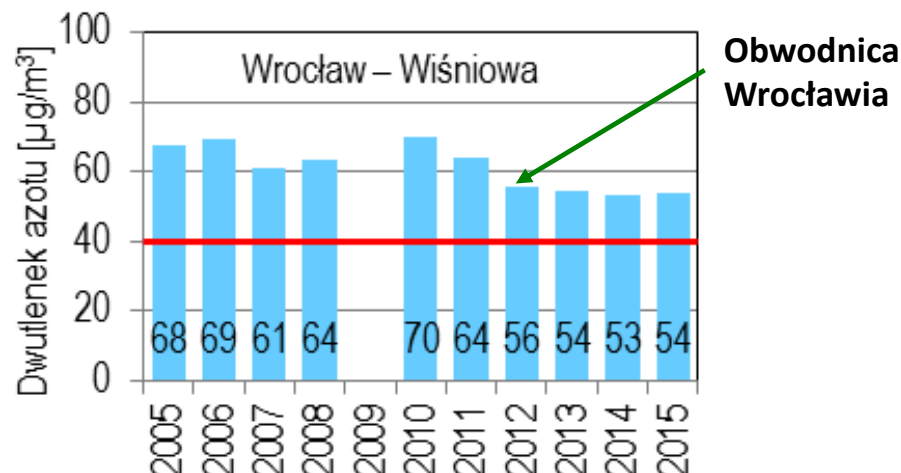
- ☹️ Znacznie wyższy poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem w sezonie grzewczym na wszystkich stacjach PMŚ
- ☹️ Przekroczenia poziomu informowania: Nowa Ruda, Legnica – komunikaty do Centrum Zarządzania Kryzysowego

Trendy zmian jakości powietrza

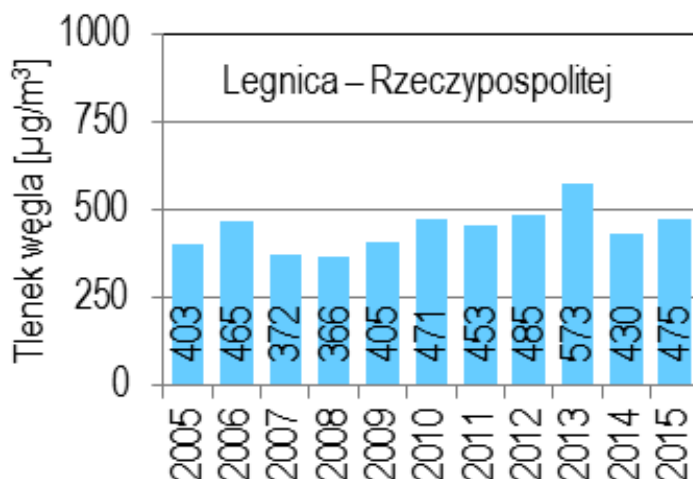
Dwutlenek siarki (brak normy rocznej)

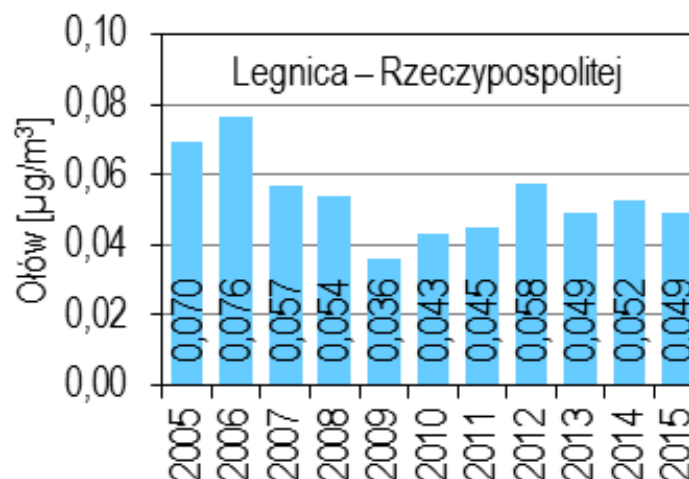
Dwutlenek azotu (norma: 40 µg/m³)

Tlenek węgla (brak normy rocznej)

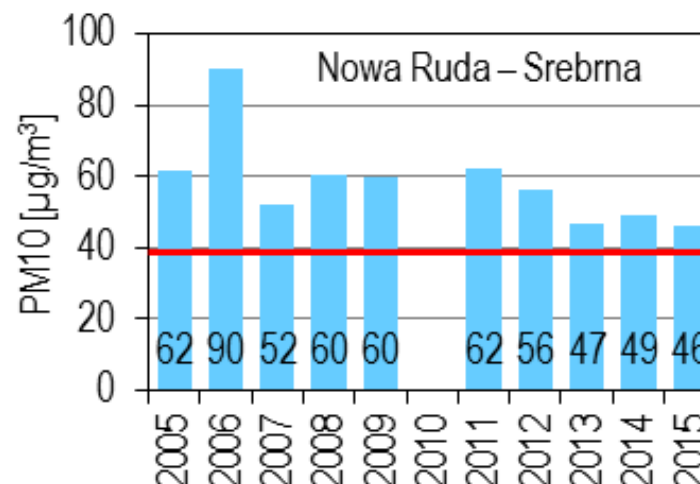
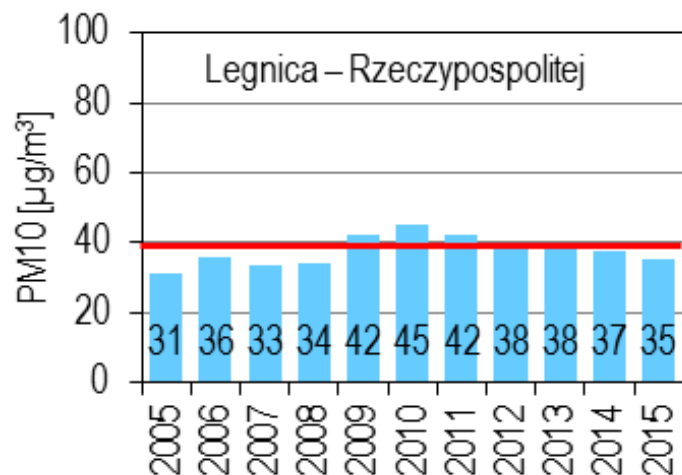

Ołów w pyłe PM10 (norma: 0,5 µg/m³)

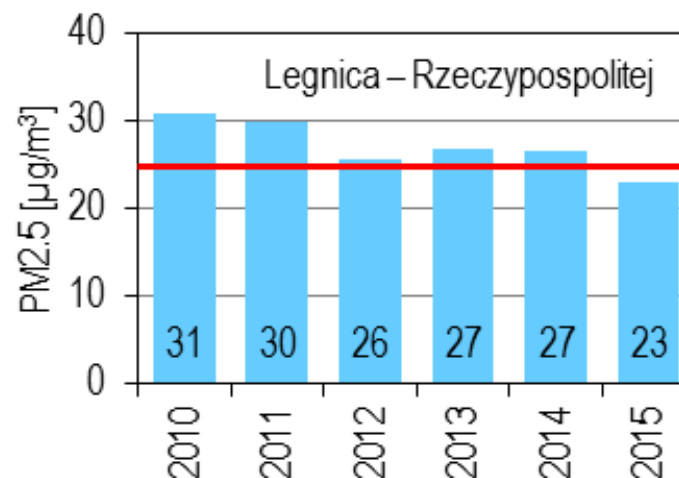
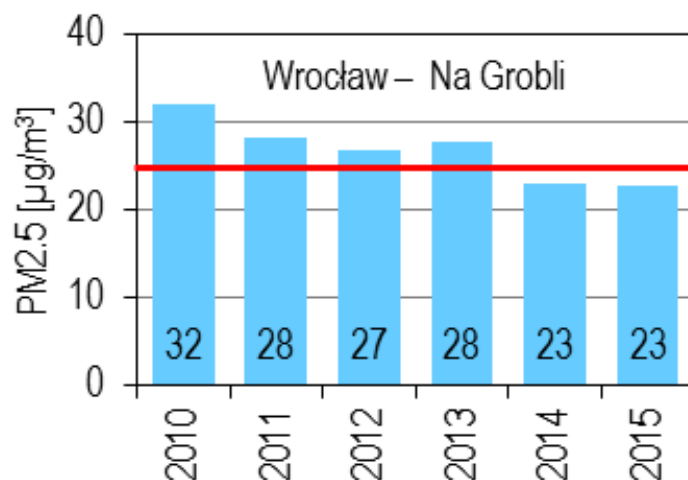

Trendy zmian jakości powietrza – zanieczyszczenia pyłowe

Pył zawieszony PM10 (norma: 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

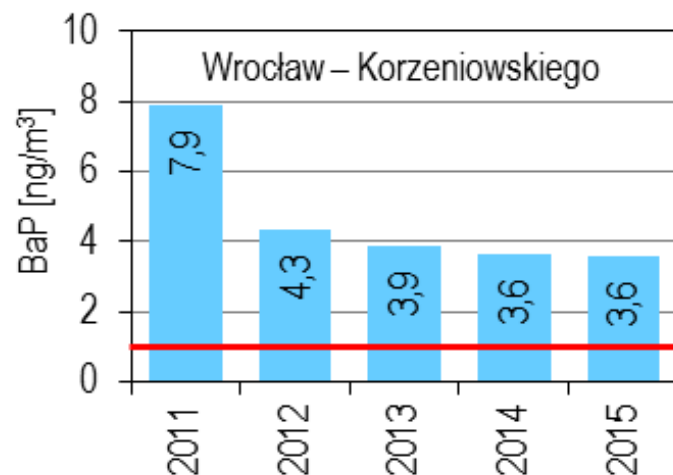
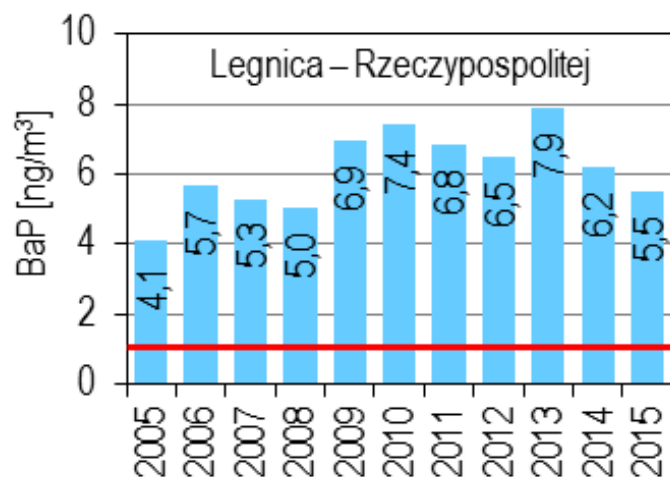

Pył zawieszony PM2.5 (norma: 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

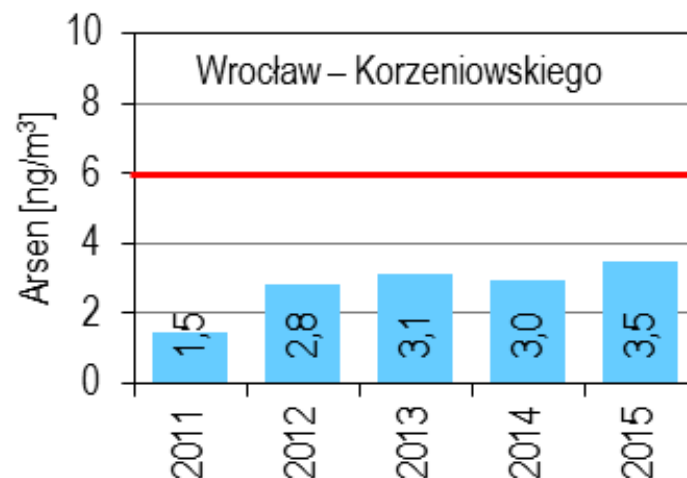
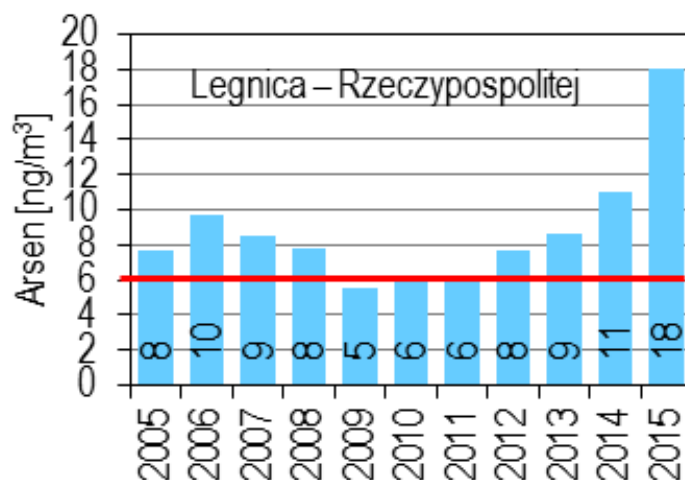

Trendy zmian jakości powietrza – benzo(a)piren i arsen w pyle PM10

Benzo(a)piren (poziom docelowy: 1 ng/m³)

Arsen (poziom docelowy: 6 ng/m³)

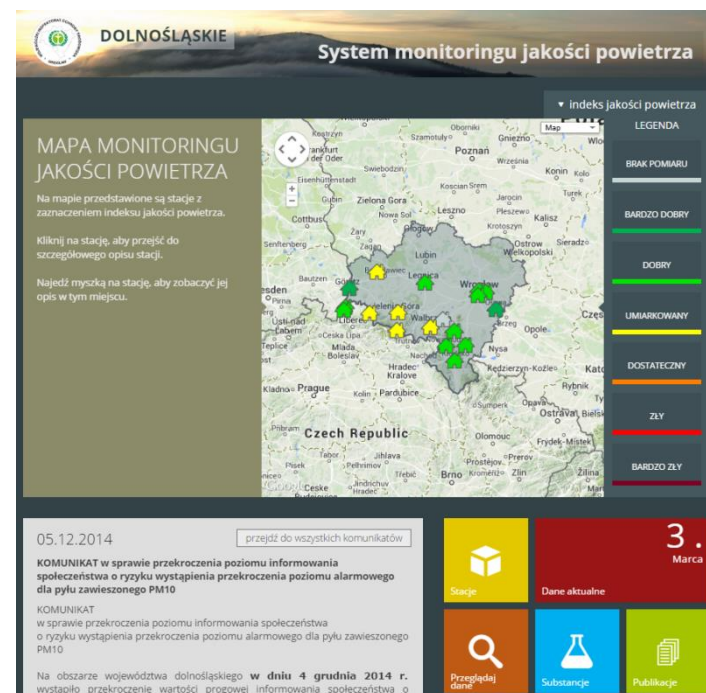
Informowanie o jakości środowiska

- raporty o stanie środowiska województwa dolnośląskiego
- coroczne szczegółowe oceny jakości poszczególnych komponentów środowiska: www.wroclaw.pios.gov.pl
- prezentacja wyników pomiarów jakości powietrza ze stacji automatycznych w trybie *on-line*:
air.wroclaw.pios.gov.pl
powietrze.wroclaw.pios.gov.pl
- portal GIOŚ: „Jakość powietrza”: powietrze.gios.gov.pl
- aplikacja mobilna na smartfony: „Jakość powietrza w Polsce” (prezentacja wyników pomiarów w postaci indeksu jakości powietrza)

Wkrótce:

- prognozy krótkoterminowe opracowane przez UWr. w ramach projektu LIFE-APIS/PL

„System prognoz stężeń zanieczyszczeń powietrza i warunków biometeorologicznych jako element oceny jakości życia”

Monitoring

- **Prowadzenie monitoringu powietrza na obszarze województwa dolnośląskiego**
- **Dokonywanie okresowych ocen jakości powietrza w strefach**
- Powiadamianie wojewódzkiego zespołu zarządzania kryzysowego o przekroczeniu poziomów substancji w powietrzu zobowiązujących do podjęcia działań określonych w planach działań krótkoterminowych
- Powiadamianie zarządu województwa o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu docelowego lub dopuszczalnego substancji w powietrzu w danej strefie

Kontrola

- **Nadzór w zakresie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych zgodnie z art. 96a Poś sprawuje wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w zakresie:**
  - terminowego uchwalenia programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych,
  - wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, starostę oraz inne podmioty.
- Do wykonywania zadań kontrolnych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska stosuje się przepisy ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Monitoring

- Prowadzenie monitoringu powietrza na obszarze województwa dolnośląskiego w ramach PMŚ:
  - dokonywanie okresowych ocen jakości powietrza w strefach
  - ocena poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni
  - odrębnie dla każdej substancji WIOŚ dokonuje klasyfikacji stref

Kontrola

- W latach 2015 – 2016 w WIOŚ we Wrocławiu przeprowadzono kontrolę realizacji działań określonych w Programie Ochrony Powietrza w gminach:
  - [miasto Wrocław](#)
  - [miasto Oleśnica](#)
  - [miasto Oława](#)
- Większość działań określonych w POP jest długoterminowych (do 2023r.). Stopień realizacji jest niewielki (osiągnięty efekt ekologiczny, ilość wykorzystanych środków)
- Gmina Wrocław złożyła sprawozdanie z realizacji ww. działań Marszałkowi Województwa w wymaganym terminie.
- Pozostałe kontrolowane gminy sprawozdanie złożyły podczas trwania kontroli lub po jej zakończeniu

Dziękuję za uwagę

Wydział Monitoringu Środowiska
WIOŚ Wrocław

www.wroclaw.pios.gov.pl

Badania monitoringowe środowiska na terenie województwa dolnośląskiego realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu są współfinansowane przez:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej